

**УЛААНБААТАР ХОТЫН СОНГИНОХАЙРХАН ДҮҮРГИЙН НУТАГ ДЭВСГЭРТ БАЙРЛАХ
“ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ УСТГАХ ҮЙЛДВЭР”-ИЙН
2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

/5554861/

2023 ОН

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАНГИЙН АГУУЛГА	ХУУДАСНЫ ДУГААР
1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	3
1.1 Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр	3
1.2 Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн дугаар	3
1.3 Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэл	3
1.4 Аж ахуйн нэгжийн харьяаллын хаяг	3
1.5 Захирлын нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	3
1.6 Холбогдох мэргэжилтний нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	3
1.7 Төслийн нэр	3
1.8 Төслийн харьяаллын байршил	3
1.9 Төслийн ангилал	3
1.10 Төсөл эхэлсэн огноо	3
1.11 Төсөл хэрэгжих хугацаа	3
1.12 Үйлдвэрийг хүлээж авсан улсын комиссын дүгнэлт	4
1.13 ТЭЗҮ баталсан огноо	4
1.14 Урьд оны бүтээгдэхүүний нийт хэмжээ /дундаж/	4
1.15 Төслийн товч тодорхойлолт	4
2. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ	5
2.1 Сөрөг нөлөөллийг буруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	5
2.2 Байгаль орчны менежментийн удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээний төлөвлөгөө	5
2.3 Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний төлөвлөгөө	6
2.4 Осол, эрсдэлийн менежментийн арга хэмжээний төлөвлөгөө	6
2.5 Хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээний төлөвлөгөө	6
2.6 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	7
2.6.1 Агаарын чанарын хяналт шинжилгээ	7
2.6.2 Хөрсөн орчны хяналт шинжилгээ	7
2.6.3 Усан орчны хяналт шинжилгээ	8
2.7 Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах арга хэмжээний төлөвлөгөө	8

3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	9
3.1 Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг буруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	9
3.2 Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр	11
3.3 Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний төлөвлөгөө	14
3.4 Байгаль орчны менежментийн удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээний төлөвлөгөө	16
3.5 Осол, эрсдэлийн менежментийн арга хэмжээний төлөвлөгөө	18
3.6 Хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээний төлөвлөгөө	21
3.7 Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах арга хэмжээний төлөвлөгөө	23

НЭГ.УЛААНБААТАР ХОТЫН СОНГИНОХАЙРХАН ДҮҮРГИЙН НУТАГ ДЭВСГЭРТ БАЙРЛАХ “ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ УСТГАХ ҮЙЛДВЭР”-ИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

д/д	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
1	1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр	“Элемент медикал” ХХК
	2. Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн дугаар	9011327098
	3. Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэл	Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдлыг хүлээн авах, тээвэрлэх, халдваргүйжүүлэх, ариутгах, шатаах, бутлах, ландфиллдэх
	4. Аж ахуйн нэгжийн харьяаллын хаяг	СХД-ийн 36-р хороо Толгойт /18105/, 6-р хэсэг гудамж 69 тоот
	5. Захирлын нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Ерөнхий захирал Б.Пүрэвсүрэн Утас:99099944 Цахим хаяг: elementmedical44@gmail.com
	6. Холбогдох мэргэжилтний нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Гүйцэтгэх захирал О.Дорж Утас: 88057656 Цахим хаяг: elementmedical44@gmail.com БО-ны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн М.Айдынгүл Утас: 99225658 Цахим хаяг: aidyngulmingai@gmail.com
	7. Төслийн нэр	Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр
	8. Төслийн харьяаллын байршил	Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг 36-р хороо
	9. Төслийн ангилал	Жижиг дунд үйлдвэр
	10. Төсөл эхэлсэн огноо	
	11. Төсөл хэрэгжих хугацаа	Хугацаагүй

12. Үйлдвэрийг хүлээж авсан улсын комиссын дүгнэлт	2013 оны 7-р сарын 20-нд барилга байгууламжийг ашиглалтанд оруулах Улсын комиссын болон техникийн комиссын акт гарсан.
13. ТЭЗҮ баталсан огноо	2008
14. Урьд оны бүтээгдэхүүний нийт хэмжээ /дундаж/	883.78 ЭМБ-ын аюултай хог хаягдал хүлээн авч аюулгүй болгон устгасан.

1.15 Төслийн товч тодорхойлолт

Хог хаягдал устгах үйлдвэрийн төсөл нь Улаанбаатар хотын хог хаягдлын хэмжээг бууруулж, орчин үеийн техник технологийг ашиглан боловсруулалтанд оруулснаар байгаль орчинд ээлтэй бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх үндсэн түүхий эдийг бэлтгэж хог хаягдлыг эдийн засгийн үр өгөөжтэйгээр ашиглах үндсэн зорилготой.

Тус үйлдвэр нь эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах болон хуванцар сав баглаа боодол үйлдвэрлэл, ханган нийлүүлэх чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байна.

Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдлыг Улаанбаатар хотод байрлаж буй ЭМБ-уудаас цуглуулж, Монгол Улсын Хог Хаягдлын тухай хууль болон Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны 12-р сарын 12-ны өдрийн А/505 дугаар тушаалаар батлагдсан журмын дагуу хүлээн авах, тээвэрлэх, халдваргүйжүүлэх, ариутгах, шатаах, устгах үйл ажиллагааг Нийслэлийн Захирагчийн ажлын албанаас олгосон газарт явуулж байна.

Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэрийн хүчин чадал нь 3200тн/жил юм.

Хуванцар боловсруулах цех нь цагт 200 кг нийлэг уут болон полиэтиленэн хаягдал боловсруулах хүчин чадалтай бөгөөд жилд 1400 тн түүхий эд боловсруулдаг.

ХОЁР. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

“ЭЛЕМЕНТ МЕДИКАЛ” ХХК нь хүний Эрүүл мэнд болон Байгаль орчинд хор нөлөөгүй олонхын баримтлан ашиглаж байгаа зөвшөөрөгдсөн арга технологийг МУ-ын Хог хаягдлын тухай хууль, Байгаль орчны холбогдох хуулиудад нийцүүлэн Монгол Улсын үндсэн хуулийн заалт болох Монгол Улсын иргэн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах, ажиллах нөхцөлийг хангахад бидний гол зорилт оршино. Үүний дагуу 2023 онд дараах 7 чиглэлээр төлөвлөж ажиллаж байна. Энэ жилийн орчны хяналт шинжилгээний ажлын зардал **3 397 000** төгрөг, БОМТ-ний нийт зардал 144 260 000 төгрөг.

1. Сөрөг нөлөөллийг буруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө
2. Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний төлөвлөгөө
3. Осол, эрсдэлийн менежментийн арга хэмжээний төлөвлөгөө
4. Хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээний төлөвлөгөө
5. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр
6. Байгаль орчны менежментийн удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээний төлөвлөгөө
7. Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах арга хэмжээний төлөвлөгөө

2.1 Сөрөг нөлөөллийг буруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Төслийн үйл ажиллагаанаас хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд нөлөөлж болзошгүй болон гол сөрөг нөлөөллийг тодорхойлоход төслийн явцад усны нөөц, горим, газрын гадарга, газрын хэвлий, хөрс, ургамал, агаар орчин бохирдох зэрэгт сөргөөр нөлөөлөх магадлалтай тул төслийн сөрөг нөлөөг бууруулах, арилгах арга хэмжээний талаар дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. Үүнд:

1. Байгууллагын эдэлбэр газарт олон наст ногоон ургамал тарих, цэцэгжүүлэх, зам талбайг янзлах, орчны тохижилтыг сайжруулах
2. Халдваргүйжүүлсэн хог хаягдлын овор хэмжээг багасгах, байгаль орчинд ээлтэй байдлаар боловсруулж устгах
3. Ариутгал, халдваргүйтгэлийн чанарыг сайжруулах, тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх

2.2 Байгаль орчны менежментийн удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээний төлөвлөгөө

Төслийг хэрэгжүүлэх явцдаа үйл ажиллагааны улмаас байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж байгаагийн хувьд БОНБНҮ-ний тайланд тусгагдсан зөвлөмжийг баримтлан ажиллах. Мөн компанийн удирдлагын тушаалаар байгаль орчны асуудал хариуцсан ажилтныг томилох буюу тухайн асуудлыг хэн нэгэн албан тушаалтанд хариуцуулж эзэнтэй болгох. Ингэснээр уг ажилтан байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө болон орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн

хэрэгжилтийн асуудлаар компанийн захиргаа болон байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын өмнө хүлээх хариуцлагын орчин бүрдэнэ.

2.3 Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний төлөвлөгөө

“Элемент-Медикал” ХХК нь “Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал цуглуулах, устгах үйлдвэр” төслийг хэрэгжүүлэхдээ, байгаль орчны экологийн горимыг аль болох алдагдуулахгүй байх, нөхөн сэргээх ажлыг зохих түвшинд чанартай гүйцэтгэж, төслийн сөрөг нөлөөллийг багасгах, арилгах арга хэмжээний талаар БОНБНУ-ний тайланд тусгагдсан зөвлөмж, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэх, мөн төслийн үйл ажиллагаандаа Монгол улсын холбогдох хууль, эрх зүйн баримт бичгүүдийг мөрдлөг болгон ажиллах зорилт тавьж ажиллаж байгаа болно.

2.4 Осол, эрсдэлийн менежментийн арга хэмжээний төлөвлөгөө

Төсөл хэрэгжих талбайн орчим үүсч болох байгалийн, хүний үйл ажиллагааны гаралтай аюулт үзэгдлийн талаар Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайланд дэлгэрэнгүй тусгасан бөгөөд эдгээр аюулт үзэгдэл үүсэх шалтгаан, давтамж, үр дагавраас урьдчилан сэргийлэх, түүнийг бууруулах арга хэмжээний талаар мөн тайлангийн 6-7 дугаар бүлэгт тусгагдсан. Үнэлгээний явцад байгалийн, хүний үйл ажиллагааны гаралтай аюулт үзэгдэл болон тус төслийн үйл ажиллагаатай холбоотой үүсэх эрсдэлийн түвшинг үнэлсэн бөгөөд эрсдэлийн үнэлгээнээс үзэхэд төслийн үйл ажиллагаанаас хамгийн их эрсдэл үүсгэх хүчин зүйл бол хөдөлмөр хамгаалах, техникийн аюулгүй байдал алдагдахтай холбоотой болох нь харагдаж байна. Үүнтэй холбогдуулан осол, эрсдэлийн менежментийн чиглэлээр хийх арга хэмжээг 3-р бүлэгт дэлгэрэнгүй дурдсан болно.

2.5 Хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээний төлөвлөгөө

Төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг нарийвчлан тодорхойлсны үндсэн дээр гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, үр дагаврыг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, нөхөн сэргээхэд чиглэсэн БОНБНУ-ний тайлан дээр тусгагдсан 7 чиглэлийн 37 бүлэг үйл ажиллагааны зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллах. Эдгээр арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхдээ байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлангийн хууль эрхзүйн бүлэгт орсон хууль, дүрэм журам, стандарт болон Олон улсын конвенийн холбогдох заалтыг мөрдлөг болгон ажиллах шаардлагатай. Ингэснээр төслөөс бий болох эрсдэл, сөрөг үр дагавраас урьдчилан сэргийлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

2.6 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр /ОХШХ/ нь байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн үнэт зүйлийг хамгаалах, түүнд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах үйл ажиллагаа нь ямар үр дүнтэй байгааг илтгэх үндсэн баримт бичиг болно. ОХШХ-ийг жил бүр шинэчлэн боловсруулж, хяналт шинжилгээний дээж, сорьцыг МУ-ын болон гадаадын итгэмжлэгдсэн лабораториудад батлагдсан аргазүй, стандартын дагуу шинжлүүлэх тухайн оны эхэнд БОАЖЯ-аар батлуулж, оны эцэст тэдгээрийн биелэлтийг мөн БОАЖЯ болон МХЕГ-т тайлагнана. Төслийн байгаль орчны нөлөөллийг тогтоохын тулд дараах хоёр бүсэд ОХШХ-ийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

1. Нөлөөллийн цөм бүс
2. Нөлөөлөлд өртөгч бүс

Нөлөөллийн цөм бүс нь тухайн төслийн хэрэгжилт, хамрах талбайн хил заагаар хязгаарлагдана. Энэ хэсэгт ОХШХ-т туссан байгалийн объект бүрээс дээж авах ба нөлөөлөлд өртөгч бүс нь хамрагдах газрын заагаас гадагш бүх зүгт жигд тархалттай байх тул тус төслийн хувьд хамгийн ихдээ 1 км байхаар тооцлоо. Энэ бүсэд ОХШХ-т туссан байгалийн объект бүрээс дээж авах шаардлагагүй ба тухайн төслийн онцлог, байгаль цаг уурын нөхцөлөөс хамаарч 1 болон түүнээс олон тооны хяналтын цэг тогтоогдох боломжтой. Хяналтын цэгүүдийг сонгохдоо тухайн байгалийн бүрэлдэхүүн хэсэг тус бүрийн онцлог, шилжилт хөдөлгөөн, төслийн нөлөөлөл, эрчим зэрэг хүчин зүйлийг харгалзана. ОХШХ-ийг хэрэгжүүлэхдээ хяналтын цэгүүдэд заагдсан хугацаанд мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх ба хяналтын цэгүүдийн байршлыг өөрчлөх боломжтой.

2.6.1 Агаарын чанарын хяналт шинжилгээ

Шинжилгээний байршил: Төслийн талбайд

Хяналтын хугацаа, давтамж: Хагас жилд 1 удаа

Хэрэглэгдэх тоног төхөөрөмж: Улсын эсвэл мэргэжлийн байгууллагын итгэмжлэгдсэн лаборатори

Баримтлах стандарт, аргачлал:

-MNS 5885:2008-Агаар бохирдуулах органик биш бодисын хүлцэх хэм хэмжээ

-MNS 4585:2007-Гадаад орчны агаарын түгээмэл бохирдуулагчийн хүлцэх агууламж

2.6.2 Хөрсөн орчны хяналт шинжилгээ

Шинжилгээний байршил: Төслийн талбайд

Хяналтын хугацаа, давтамж: Намар 9-р сарын 15±5 хоног

Хэрэглэгдэх тоног төхөөрөмж: Улсын эсвэл мэргэжлийн байгууллагын итгэмжлэгдсэн лаборатори
Баримтлах стандарт, аргачлал:
-MNS 3298-1990 Хөрс. Шинжилгээний дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлага
MNS 5850-2008 - Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ

2.6.3 Усан орчны хяналт шинжилгээ

Шинжилгээний байршил: Төслийн талбайд

Хяналтын хугацаа, давтамж: Намар 9-р сарын 15±5 хоног

Хэрэглэгдэх тоног төхөөрөмж: Улсын эсвэл мэргэжлийн байгууллагын итгэмжлэгдсэн лаборатори
Баримтлах стандарт, аргачлал:

-MNS ISO 5667-1-2002 Усны чанар. Дээж авах, 1-р хэсэг. Дээж авах хөтөлбөр боловсруулах заавар

2.7 Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Оролцогч талууд:

- БОАЖЯам
- НБОГ
- Орон нутгийн захиргаа ба ИТХ
- Нөлөөллийн бүс дэх оршин суугчид ба ажилчид

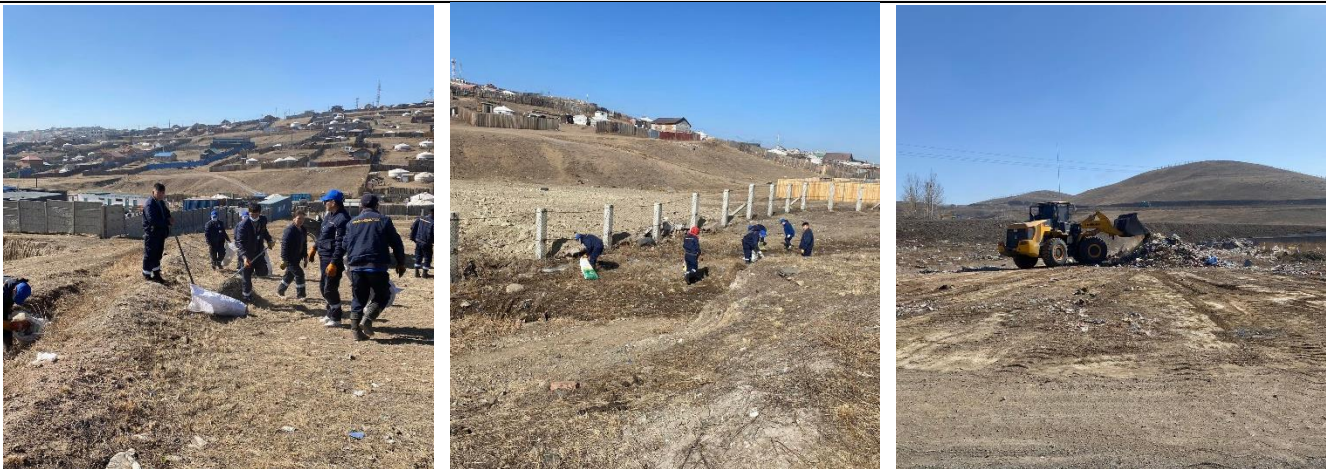
Тайлагнах шаардлага: Тус төслийн хүрээнд оролцогч талуудад бодит мэдээллийг хүргэх, БОАЖС-ын 2019 оны 10-р сарын 29-ны өдрийн А-618 тоот тушаалаар батлагдсан БОНБУ-нд олон нийтийн оролцоог хангах тухай журмыг хэрэгжүүлэх, оролцогч талуудын саналыг байгаль хамгаалах үйл ажиллагаандаа тусгах

№	Оролцогч талууд	Хэлбэр	Агуулга	Хугацаа	Санал авах чиглэл	Зохион байгуулах газар
1	БОАЖЯ	Тайлан	БОМТ	10 сарын 25 11 сарын 01	БОМТ	БОАЖЯ
2	НБОГ	Тайлан				НБОГ
3	Орон нутгийн захиргаа болон ИТХ	Тайлан Уулзалт				Захиргааны байр
4	Нөлөөллийн бүс дэх оршин суугчдад	Тайлан Уулзалт				Төсөл хэрэгжүүлэгчийн байр

ГУРАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Биелэлт	Төсөв /төгрөг/
3.1 Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө			
3.1.1	Үйлдвэрийн орчны ногоон байгууламжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх	Үйл ажиллагааны явцад үүсэж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, байгаль орчныг хамгаалах зорилгоор хамт олноороо байгууллагын эзэмшлийн 500м² талбайд 60 ширхэг модны арчилгааг хийж, зам талбайг цэвэрлэн шинээр 15 ширхэг улиас, шар хуайс, бургас, хайлаас суулгах ажлыг хийж гүйцэтгэлээ. Улиас, шар хуайс, бургас, хайлаас суулгасан байдал	1.000.0
3.1.1.1	Орчны хог хаягдлыг цэвэрлэх	Байгууллагын эзэмшлийн 1800 м ² болон байгууллагын гаднах орчны 200 м радиус доторх эдэлбэр газрын хог хаягдлыг ажилчид дөрвөн багт хуваагдан цэвэрлэгээг хийж гүйцэтгэн нийт 2 тонн хогийг хогийн цэгт төвлөрүүлэн ажилласан.	500.0

*“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он*

3.1.2	Үйл ажиллагаа явуулж буй хорооны удирдлагуудтай хамтран байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр үйл ажиллагааг хамтран зохион байгуулах	Энэ онд багтаан үйл ажиллагаа явуулж буй хорооны удирдлагуудтай болон өрхийн эрүүл мэндийн төвтэй хамтран тус хорооны айл, өрхүүдээс үүсэх эмийн болон эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх явцад үүсэх аюултай хог хаягдлыг үнэ төлбөргүй хүлээн авах цэг байгуулахаар төлөвлөсөн болно. Тус цэгийг байгуулах явцад гарах зардлыг байгууллагын төсвөөс гаргахаар тусгасан болно. Тус цэгийг ашиглаж эхэлнээр эзэнгүй хаягдах аюултай хог хаягдлын тоо хэмжээ багасах давуу тал үүснэ.	2.000.0

3.2 Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр

3.2.1	БО-ны хяналт шинжилгээг /агаар, хөрс, гүний худгийн ус, хаягдал ус, утаа/-нд тогтоосон цэгүүдээс хийлгэж дүгнүүлэх	Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лаборатори, Нийслэлийн агаарын бохирдолтой тэмцэх газар болон Усны газартай хамтран ажиллах гэрээг байгуулан ажиллаж байна. Үйлдвэрийн гадаад орчин, шатаах зуухны орчин болон ландфиллын талбайн орчны 3 цэгт агаар, хөрсний чанарын шинжилгээ, гүний худагт усны цахилгаан дамжуулах чанар, хатуулаг, эрдэсжилтийн шинжилгээг байгаль орчин хэмжилзүйн төв лабораториор жилд 2 удаа хийлгэн хянан дүгнүүлсэн. Мөн үйлдвэрийн цэвэрлэгээ, үйлчилгээнээс гарах хаягдал усанд хагас жилд 1 удаа усны газрын төв лабораториор, шатаах зуухны яндангаар гарах утаанд жилд 1 удаа Нийслэлийн агаарын бохирдолтой тэмцэх газраар тус тус шинжилгээ хийлгэж дүгнүүлэн ажиллаж байна. /2023 оны орчны хяналт, шинжилгээний дүнг хавсаргав/ Усны шинжилгээ 2023 он / гүний худаг/ <table border="1" data-bbox="514 730 1585 1417"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Үзүүлэлтүүд</th> <th>2023 оны 03-р сарын 17</th> <th>Зөвшөөрөгдөх стандарт хэмжээ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>pH</td><td>6.08</td><td>6.5-8.5</td></tr> <tr><td>2</td><td>ЕС $\mu\text{S}/\text{см}$</td><td>43.8</td><td>1000</td></tr> <tr><td>3</td><td>Ca мг/л</td><td>1.9</td><td>100</td></tr> <tr><td>4</td><td>Mg мг/л</td><td>1.9</td><td>30</td></tr> <tr><td>5</td><td>Na+K мг/л</td><td>6.5</td><td>-</td></tr> <tr><td>6</td><td>SO₄ мг/л</td><td>7.3</td><td>500</td></tr> <tr><td>7</td><td>Cl мг/л</td><td>6.0</td><td>350</td></tr> <tr><td>8</td><td>HCO₃ мг/л</td><td>10.9</td><td>-</td></tr> <tr><td>9</td><td>Эрд мг/л</td><td>34.5</td><td>-</td></tr> <tr><td>10</td><td>Хат мг-экв/л</td><td>0.24</td><td>7.0</td></tr> <tr> <td align="center" colspan="4">ЕС – Цахилгаан дамжуулах чанар, хатуулаг, эрдэсжилт</td> </tr> <tr><td>1</td><td>Ж.б мг/л</td><td>1.6</td><td>-</td></tr> <tr><td>2</td><td>ПИЧ мг/л</td><td>Илр/гүй</td><td>-</td></tr> <tr><td>3</td><td>NH₄ мг/л</td><td>0.02</td><td>1.5</td></tr> <tr><td>4</td><td>NO₂ мг/л</td><td>Илр/гүй</td><td>1.0</td></tr> <tr><td>5</td><td>NO₃ мг/л</td><td>1.19</td><td>50</td></tr> </tbody> </table>	№	Үзүүлэлтүүд	2023 оны 03-р сарын 17	Зөвшөөрөгдөх стандарт хэмжээ	1	pH	6.08	6.5-8.5	2	ЕС $\mu\text{S}/\text{см}$	43.8	1000	3	Ca мг/л	1.9	100	4	Mg мг/л	1.9	30	5	Na+K мг/л	6.5	-	6	SO ₄ мг/л	7.3	500	7	Cl мг/л	6.0	350	8	HCO ₃ мг/л	10.9	-	9	Эрд мг/л	34.5	-	10	Хат мг-экв/л	0.24	7.0	ЕС – Цахилгаан дамжуулах чанар, хатуулаг, эрдэсжилт				1	Ж.б мг/л	1.6	-	2	ПИЧ мг/л	Илр/гүй	-	3	NH ₄ мг/л	0.02	1.5	4	NO ₂ мг/л	Илр/гүй	1.0	5	NO ₃ мг/л	1.19	50	3.397.0
№	Үзүүлэлтүүд	2023 оны 03-р сарын 17	Зөвшөөрөгдөх стандарт хэмжээ																																																																				
1	pH	6.08	6.5-8.5																																																																				
2	ЕС $\mu\text{S}/\text{см}$	43.8	1000																																																																				
3	Ca мг/л	1.9	100																																																																				
4	Mg мг/л	1.9	30																																																																				
5	Na+K мг/л	6.5	-																																																																				
6	SO ₄ мг/л	7.3	500																																																																				
7	Cl мг/л	6.0	350																																																																				
8	HCO ₃ мг/л	10.9	-																																																																				
9	Эрд мг/л	34.5	-																																																																				
10	Хат мг-экв/л	0.24	7.0																																																																				
ЕС – Цахилгаан дамжуулах чанар, хатуулаг, эрдэсжилт																																																																							
1	Ж.б мг/л	1.6	-																																																																				
2	ПИЧ мг/л	Илр/гүй	-																																																																				
3	NH ₄ мг/л	0.02	1.5																																																																				
4	NO ₂ мг/л	Илр/гүй	1.0																																																																				
5	NO ₃ мг/л	1.19	50																																																																				

“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он

6	PO ₄ мг/л	0.016	3.5
7	F мг/л	Илр/гүй	0.7-1.5
8	Fe мг/л	0.01	0.3
Ж.б - Жинлэгдэх бодис, ПИЧ – Перманганатын исэлдэх чанар			

Хөрсний шинжилгээ /2023 он/

№	Үзүүлэлтүүд	2023 оны 03-р сарын 17		Зөвшөөрөгдөх стандарт хэмжээ
		Ланд/талбай	Оффис/орчин	
1	Cd	<0.005	<0.005	3
2	Pb	18.3	16.8	100
3	Hg	0.3	0.2	2
4	Cr	<0.005	<0.005	150
5	Zn	87.2	121.8	300
6	Cu	27.8	28.4	100
7	Co	14.4	14.3	50
8	Sr	208.5	229.8	800

Агаарын шинжилгээ /2023 он/

№	Үзүүлэлтүүд	Хүхэрлэг хий мг/м ³	Азотын давхар исэл мг/м ³	Нийт тоос мг/м ³	Дуу чимээ /ДБА/
		Зөвшөөрөгдөх стандарт хэмжээ			
		0.450	0.200	0.500	60
Огноо		2023 оны 03-р сарын 17			
1	Оффисын орчим	0.016	0.024	0.090	44
2	Ландфиллийн талбай орчим	0.020	0.028	0.105	30
3	Шатаах зуух орчим	0.018	0.022	0.095	35

“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он

Хаягдал усны шинжилгээ /2023он/

Үзүүлэлт	Cr	Al	Mn	Co	Ni	Bi
2023.06.15 (хэмжих нэгж: мг/л)						
Үр дүн	0.005	<0.0047	<0.005	<0.1	<0.5	<0.0064
ЗДХ	<1.0	<0.5	-	<0.0061	0.0077	-

Үзүүлэлт	Cu	Zn	Ta	B	V	Ga	In
2023.06.15 (хэмжих нэгж: мг/л)							
Үр дүн	1.0	<5.0	<0.006 3	0.004 4	<0.00 5	<0.007 2	0.0072
ЗДХ	<0.0063	0.009 3	-	-	-	-	-

Үзүүлэлт	Cd	Sr	Ba	Pb	Li	Fe	Ag	Нитрат
2023.06.15 (хэмжих нэгж: мг/л)								
Үр дүн	<0.001 6	0.0045	0.0064	<0.2	<0001 6	0.006	<0.00 47	0.02
ЗДХ	<0.05	-	-	<0.007 5	-	<3.0	-	-

*“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он*

Үзүүлэлт	pH	Аммоний NH ₄	Хлорид CL ⁻	Сулфат SO ₄	Умбуур бодис TSS	XXX	БХХ	Нитрит
2023.03.14 (хэмжих нэгж: мг/л)								
Үр дүн	7.70	3.88	28.36	18.76	3.00	237.20	91.23	0.01
ЗДХ	6-9	15	<1000	<700	<400	<800	<400	-
Шатаах зуухны утааны шинжилгээ /2023.03 сар/								
Үзүүлэлт		NO _x мг/м ³	SO ₂ мг/м ³	CO мг/м ³	TSP мг/м ³			
2023.03.13								
Агууламж		211	1452	854	2415			
MNS 5919: 2008 стандарт		1150	1630	1030	12000			
<i>/Шатаах зуухнаас ялгарах утаанд агаар бохирдуулагч түгээмэл үзүүлэлтүүдийг жилд 1 удаа “Нийслэл агаарын бохирдолтой тэмцэх газар”-аар шинжлүүлэн дүгнүүлдэг ба 2023 онд өгөгдсөн шинжилгээний үр дүн нь стандарт хэмжээндээ байна.</i>								
3.3 Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт								
3.3.1	Хуучин ландфиллийн талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийж, эвдэрсэн газрыг янзлах	Манай байгууллагад 2022 онд Ландфиллийн талбай”-н зориулалтаар шинээр олгосон газарт ариутгасан хог хаягдал болон хог хаягдлын шатаалтаас үүссэн үнсний хаягдал нь булагдаж байгаа. Тухайн талбайг 5 жилийн хугацаатай ашиглах төлөвтэй бөгөөд ашиглалт 15%-тай байна. Жил тутамд ашиглагдсан ландфиллийн талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдэх болно. Эцсийн байдлаар ландфиллийг хаасны дараа тус талбайд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдэж холбогдох комисст хүлээнгэн өгч акт үйлдэх болно. 2022 онд тус талбайг бүрэн хаашаажуулан ажилласан. 2023 онд мөн тус талбайн эргэн тойрны задгай хог хаягдлыг цэвэрлэн,						-

“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он

ашиглагдсан 1 га талбайн техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийж гүйцэтгэсэн болно.

/2022 онд хашаажуулсан байдал/

“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он

/2022-2023 онд ашиглагдсан талбайн техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдсэн нь/

3.4 Байгаль орчны менежментийн удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээний төлөвлөгөө

3.4.1 Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж жил бүр батлуулж байх

Үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үүсэж болох сөрөг нөлөөллийг бууруулах арилгах, байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр 2023 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг батлуулан ажилласан.

“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

ТАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТОДОВЛОГОО

№	Гол болон болонгүй сөрөг нөлөөллийг	1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө							
		Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийг хамрах хүрээ	Хэмжих дэгж	Нэгж	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримдах эр зүйн баримт бичиг
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Үйлдвэрийн орчны нөгөөс байгууламжийн хэмжээг эмгэгдүүлэх	Төслийн нийт талбайн хэмжээнд	м ²	1.500.0	500м ² талбайг гацуур, уламж, бүтэцтэй мод тариал	3.000.0	2, 3-р улиралд	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Байгаль орчинд нөлөөлөл байгаль орчинд хууль Гарын ажлын тухай хууль Агаарын тухай хууль	
2	Сөрөг нөлөөлөлд өртөх байгалийн урьс	Шатаах зуух болон үйлдвэрийн үлдэц барилга байгууламжийг савилгайгаар шатаах	Төслийн нийт талбайн хэмжээнд	м ²	-	Нийт талбайг хамаруулна	Дотоод зардал	Төсөл хэрэгжүүлэх хугацаанд	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Гарын ажлын тухай хууль Хорь хамгаалах цахилгаан дамжуулах сүргийн тухай хууль Агаарын тухай хууль Усны тухай хууль Хог хаягдлын тухай хууль
3	тусгайгаар хэрэглэж, газрын галдлага, ургамал, амьтан байна.	Үйлдвэр ажиллагаа явуулж буй хорооны умрууламжуудтай хамтран байгаль орчныг хамгаалах, сөрөг нөлөөлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах аришгах чиглэлээр үйл ажиллагааг хамтран зохион байгуулах	Төслийн үйл ажиллагааны мөчлөг дмсг-рт	-	2.000.0	-	2.000.0	(1-4)-р улиралд	Агаарын тухай хууль Усны тухай хууль Хог хаягдлын тухай хууль

3.4.2 Ариутгаж буталсан хог хаягдлыг ландфиллын

Ариутгаж буталсан хог хаягдлыг ландфиллын талбай руу зөөвөрлөх үйл ажиллагаанд нэн шаардлагатай техник хэрэгсэл болох “Комбактор”-ыг шинээр нэвтрүүлэн үйл ажиллагаандаа тогтмол хэрэглэн ажиллаж байна.

17.000.0

*“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он*

	талбай руу зөөвөрлөх үйл ажиллагаанд шаардлагатай техник хэрэгслийг шинэчлэх, ашиглалтад шинээр нэвтрүүлэх /Комбактор/		
3.4.3	Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд оролцсон үйл ажиллагаа	Байгууллагын 3 “Ахмад настан” болон үйл ажиллагаа явуулж буй хорооны эмзэг бүлгийнхэнд хүндэтгэл үзүүлэх үйл ажиллагаанд хорооны удирдлагуудтай хамтран оролцсон.	1.000.0

3.5 Осол, эрсдэлийн менежментийн арга хэмжээний төлөвлөгөө

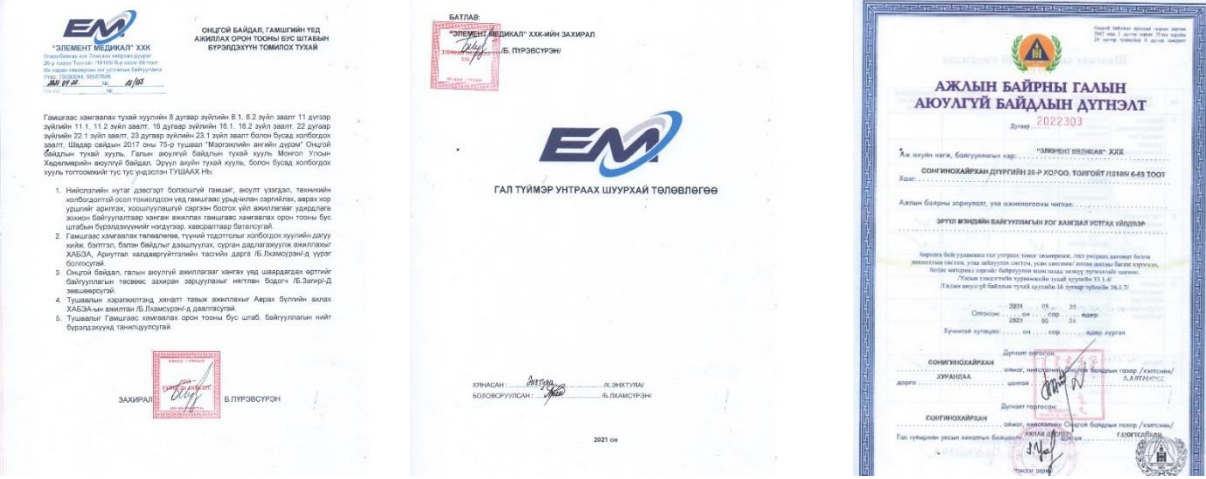
3.5.1 Онцгой байдал, гамшгийн үеийн бэлэн байдлыг хангах

ОНЦГОЙ БАЙДАЛ, ГАМШГИЙН БЭЛЭН БАЙДЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Нийслэлийн нутаг дэвсгэрт болзошгүй гамшиг, аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол тохиолдсон үед гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, аврах хор уршгийг арилгах, хойшлуулшгүй сэргээн босгох үйл ажиллагааг удирдлага зохион байгуулалтаар хангаж ажиллах орон тооны бус мэргэжлийн ангийг зохион байгуулж хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

-

**“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он**

		Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 8.1, 8.2 зүйл заалт 11 дүгээр зүйлийн 11.1, 11.2 зүйл заалт, 19 дүгээр зүйлийн 16.1, 16.2 зүйл заалт, 22 дүгээр зүйлийн 22.1 зүйл заалт, 23 дүгээр зүйлийн 23.1 зүйл заалт болон бусад холбогдох заалт, бичлэг ордон 2017 оны 72-а тусламь, Мэргэжлийн ажилчдын Оронгой Байдлын тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, Монгол Улсын Хөдөлмөрчдийн Ажиллагааны Төлөвлөгөөний тухай хууль, Боловч бусад холбогдох хууль тогтоомжийг тус тус үндэслэн ГУШААХ НБ: 1. Нийслэлийн нутаг дэвсгэрт боловсруулж гэмтээ, аюул үзэгдэл, техникийн хэлбэртэй өсөл тохиолдсон үед галыгас урьдчилан сэргийлэх, аргаар хэр үрчилж аргаар, хошуулагчийн сарсан болон үйл ажиллагааг хандлага зохион байгуулалтаар хянаж ажиллаж галыгас хянагчлах орон тооны бус цаашид боловсруулж нэгдсэн, хянагчлах байгууллага. 2. Галыгас хянагчлах тасвараар, түүний тэдгээрийг холбогдох хуулийн дагуу хийж болгох, болон байдлыг дээшлүүлэх, оронгой ажиллагааг хянагчлах ХАБСА, Ажиллагаа хянагчлах тасгийн дэргэ /Б.Пирэвсүрэн/ д үүрэг болгох. 3. Оронгой байдлыг галын аюулгүй ажиллагааг хянаж үндэслэлээр өргийг байгууллагын тасвас ажиллаж ажиллагааг нэгдсэн бодолч /Б.Занчир/ д ажиллагааг. 4. Тухайн ажиллагаанд ажиллаж тухай ажиллагааг Аргаар бүтээн ажиллаж ХАБСА-аар ажиллаж /Б.Пирэвсүрэн/ ажиллагааг. 5. Тухайн ажиллагааг хянагчлах орон тооны бус цаашид байгууллагын нийт ажиллагаанд туснахуулаа. 2023 он	
3.5.2	Мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх /сургалт	Мэргэжлийн байгууллагаас өгсөн заавар, зөвлөмжийн дагуу ажилчдын дунд тогтмол дадлага, сургуулилт явуулж боловсон хүчнийг бэлтгэн ажиллаж байна. Мөн жилд 1-2 удаа мэргэжлийн байгууллагын сургагч багш нараас сургалт авч, ажилчидаа дадлагажуулан ажиллаж байна. ✓ Халдвар хамгааллын ✓ Санхүү, аж ахуйн ✓ Техник, тоног төхөөрөжийн тасгууд хамтран жилийн сургалтын төлөвлөгөөг боловсруулан ажилчдын дунд тогтмол сургалт зохион байгуулан ажиллаж байна. Сургалтанд хамрагдаж буй байдал	500.0

“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он

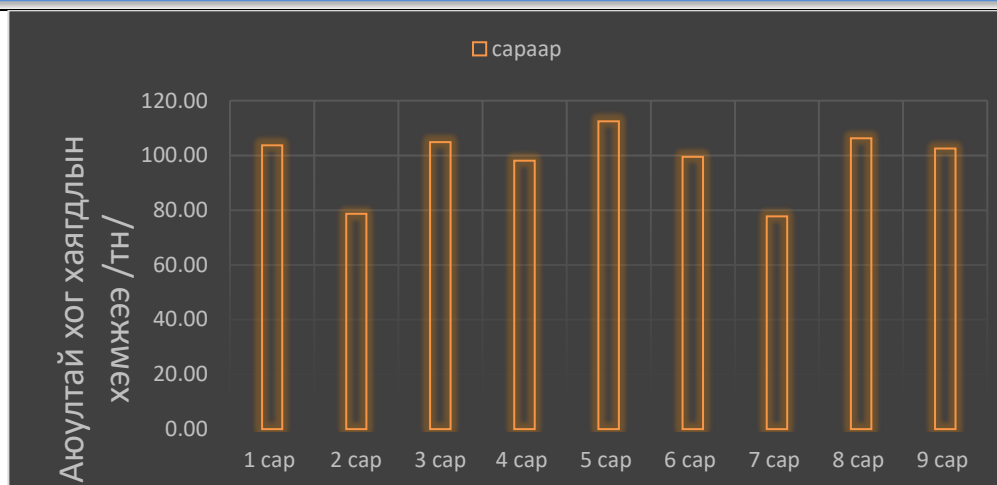

Зураг 1. СХД-ийн онцгой байдлын газраас авсан сургалт/

3.6 Хог хаягдлын менежментийн арга хэмжээний төлөвлөгөө

3.6.1	БОННУ-д тусгасны дагуу 7 чиглэлийн 37 бүлэг үйл ажиллагааны зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллах; Хог хаягдлын тухай хууль болон Аюултай хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах, бүртгэх, тайлагнах журмын шаардлагыг хэрэгжүүлэх	Хог хаягдлын мэдээ, тайланг сар, улирал, хагас жил, жилийн эцсээр нь нэгтгэн гаргаж СХД-ийн МХГ, НЭМГ, НЗАА-ны хариуцсан мэргэжилтнүүдэд цаг тухай бүрт нь илгээж ажилласан. 2023 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫН МЭДЭЭ ЭМБ-ын аюултай хог хаягдлын төрөл, хэмжээ, устгал 2023 оны 1-9 сар хүртэл нийт 883.78 тонн ЭМБ-ын аюултай хог хаягдал татан авч Монгол Улсын хог хаягдлын тухай хууль, ЭМС-ын 2017 оны А/505 дугаар тушаалын дагуу өндөр температурт халдваргүй болгох /автоклавт/, бутлах, шатаах, ландфиллдэх зэрэг аргуудыг ашиглан устгасан. <u>Хүлээн авч устгасан хог хаягдлыг бүтцээр нь авч үзвэл:</u> - Халдвартай хог хаягдал – 739.23 тн - Хурц үзүүр, иртэй хог хаягдал – 92.03 тн - Эмгэг хог хаягдал – 33.66 тн - Химийн бодисын хог хаягдал- 0 тн - Эмийн болон эсэд хортой хог хаягдал- 18.86 тн График 1. 2023 онд хүлээн авч устгасан хог хаягдлын хэмжээ, сараар	-

Хүлээн авч устгасан хог хаягдлын хэмжээг сараар авч үзэхэд 7-р сард бага буюу 77.72 тн, бусад саруудад 78.68 -112.44 тонны хооронд хэлбэлзэж байна./График 1/

График 2. 2023 оны жилийн эцэст хүлээн авч устгасан хог хаягдлыг бүтцээр авч үзвэл

“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он

		2023 онд хүлээн авч устгасан хог хаягдлын хэмжээг бүтцээр авч үзвэл 83.6% нь халдвартай хог хаягдал, 10.4% нь хурц үзүүр, ирмэгтэй хаягдал, 3.8% нь эмгэг хог хаягдал, 2.1% нь эмийн болон эсэд хортой хог хаягдал, 0% нь химийн бодисын хаягдал тус тус эзэлж байна. /График 2/	
3.7 Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах арга хэмжээний төлөвлөгөө			
3.7.1	БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаар тайлагнах	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн талаар тус хорооны оршин суугчдын дунд тайлагнах арга хэмжээг 2023 оны 10-р сарын 26-27 ны өдрүүдэд зохион байгуулан ажиллаа. Уг арга хэмжээг нийт 25 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр явууллаа.	250.0

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдсан төсөв

№	Хэрэгжүүлсэн үйл ажиллагаа	Үйл ажиллагааны зардал	Ажилчдын хөдөлмөрийн хөлс	Нийт зардал
I. Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг буруулах арга хэмжээний хүрээнд				
1	Байгууллагын эзэмшлийн талбай болон гаднах орчны эдэлбэр газрын хог хаягдлыг цэвэрлэх ажилд	500 000	-	500 000
2	Комбактор	17 000 000	-	17 000 000
Нийт зардал		17 500 000		17 500 000
II. Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн арга хэмжээний хүрээнд				
1	Байгууллагын эдэлбэр газарт олон наст ногоон ургамал тарих, цэцэгжүүлэх, зам талбайг янзлах, орчны тохижилтыг сайжруулах	5 336 000	-	5 336 000

*“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он*

	ажилд			
Нийт зардал		5 336 000	-	5 336 000
III. Осол, эрсдэлийн менежментийн арга хэмжээний хүрээнд				
1	Ажилчдын хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл /Нэг удаагийн хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл, ажлын гутал, өмд, цамц/	14 142 000	-	14 142 000
2	Галын хор болон галын сарайг нэмж байршуулахад	912 600	-	912 600
Нийт зардал				
IV. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрээнд				
1	БО-ны шинжилгээ /агаар, хөрс, ус/	573 000	20 000*1	593 000
2	Шатаах зуухны яндангаар гарах утаанд	834 000	30 000*1	864 000
3	Хаягдал ус	1 940 000	-	1 940 000
Нийт зардал		3 347 000	50 000	3 397 000
V. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээний хүрээнд				
1	Үйлдвэрийн тохижилт, засвар үйлчилгээнд	22 756 950	-	22 756 950
2	Ариутгал, халдваргүйтгэлийн тоног төхөөрөмжийн сэлбэг,	8 180 000		8 180 000

*“Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал устгах үйлдвэр”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан 2023 он*

	хэрэгсэл /шатаах зуух/			
3	Ариутгал, халдваргүйтгэлийн тоног төхөөрөмжийн сэлбэг, хэрэгсэл /автоклав/	13 250 000	-	13 250 000
Нийт зардал		44 186 900		44 186 900

ТАЙЛАНГИЙН ҮР ДҮН

Байгууллагын 2023 оны Байгаль Орчны Менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилтуудыг 90% -тай хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

Хэрэгжээгүй 10% нь дээрх чиглэл бүхий төлөвлөгөөний тодорхой хэсгүүд болно. Тухайлбал Шатаах зуух болон үйлдвэрийн үндсэн барилга байгууламжийг стандартад нийцүүлэх, Үйлдвэрийн дотоодын тээврийн хэрэгслийн замыг тэмдэгжүүлэх, анхааруулах самбар байрлуулах, талбайн зохион байгуулалтыг сайжруулах зэрэг ажлууд юм. Уг арга хэмжээнүүдийг бүрэн хэрэгжүүлээгүй шалтгаан нь байгууллагад нэн шаардлагатай техник хэрэгсэл болон тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлт, байгууллагын төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй олон ажлууд хийгдсэний улмаас санхүү, эдийн засгийн хүрэлцээгүй байдлаас үүдэн хойшлогдсон болно. Эдгээр арга хэмжээнүүдийг дараа оны БОМТ-д нэмэлтээр тусган 1, 2-р улиралд багтаан хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байгаа болно.